

Hogyan válhat a közösségi energia a hazai zérókarbon átmenet húzóerejévé?

Fabók Márton, Közöségi Energia Szolgáltató

Közösségi Energia Szolgáltató (KESZ)

Cél: Energiaközösségek megalakulásának facilitálása

- Mintaprojektek és partnerségek
- Szövetkezeti elven történő működés
- Kezdetben pályázati források, majd saját lábra állás

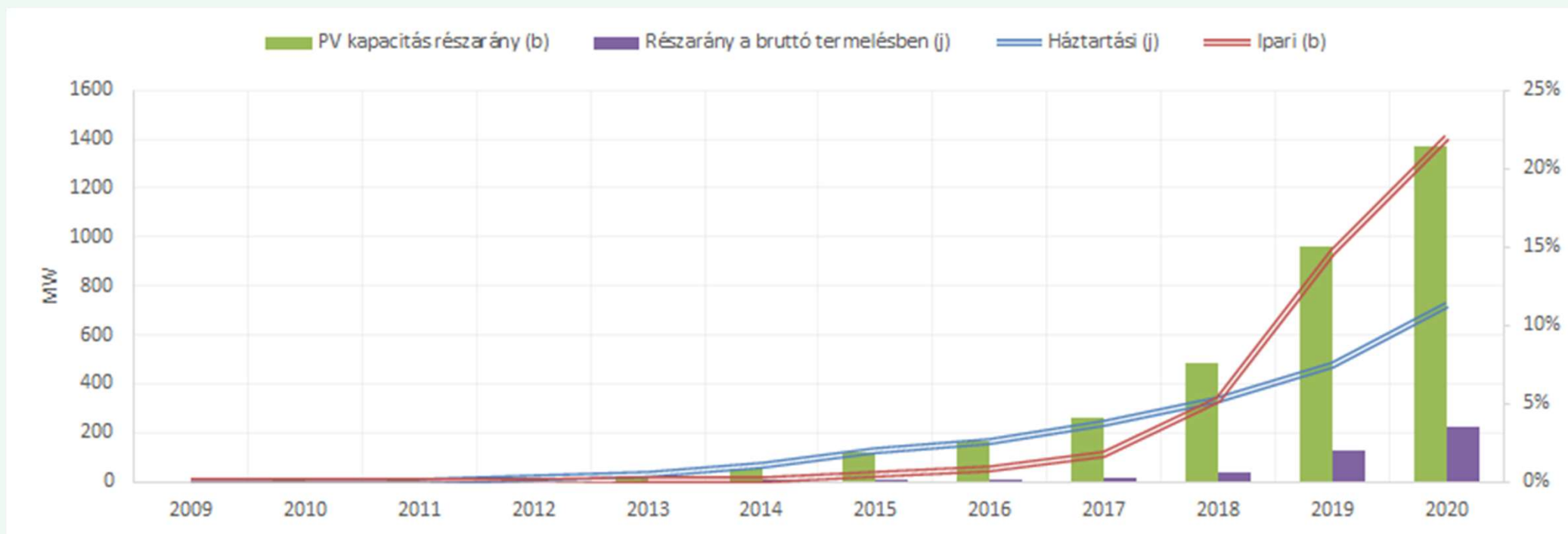
2020-3.1.4-ZFR-EKM-13 Energiaközösségi mintaprojekt a Magyar Természetvédők Szövetsége, a Szolidáris Gazdaság Központ és a Gólya Szövetkezeti Központ konzorciumában (2021. ápr. - 2023. márc.)

<https://www.facebook.com/kozossegienergia/>

A hazai napelem boom alulnézetből

Napelem boom

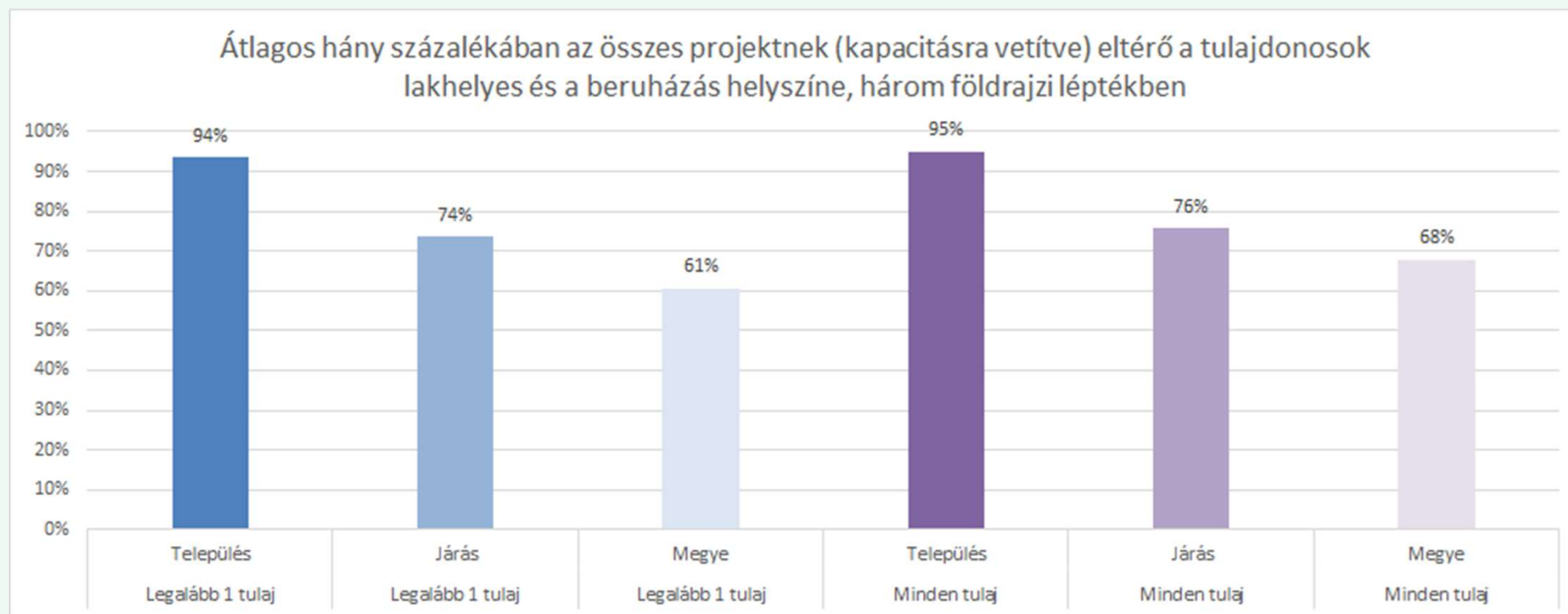
Forrás: [MAVIR](#)

NEKT: 6 GW 2030-ig, ebből 800 MW HMKE

Friss hivatalos nyilatkozatok: 6 GW már 2024/25-ig ([ITM](#)), ebből 1700 MW - 2300 MW HMKE 2024-ig ([MEKH](#))

KÖZÖSSÉGI ENERGIA SZOLGÁLTATÓ

METÁR nyertes projektek végső tulajdonosai

METÁR nyertesek adatai. Forrás: Farkas Attila (BCE) gyűjtése MEKH adatok és Opus cégbázis alapján.

KÖZÖSSÉGI ENERGIA SZOLGÁLTATÓ

METÁR nyertes projektek végső tulajdonosai

Szereplő / Év	2017	2018	2019	2020	2021	Összesen	Arány
Állam		1.493	1.066	3.938		6.497	1%
Önkormányzat		2.479	499			2.977	1%
Belföldi magán	994	40.482	61.019	173.388	29.536	305.419	54%
Külföldi magán	200	12.898	23.654	35.902	80.973	153.627	27%
Részben külföldi		440			100.250	100.690	18%
Összesen	1194	497.352	584.739	213.228	210.759	569.210	100%

METÁR nyertesek adatai. Forrás: Farkas Attila (BCE) gyűjtése MEKH adatok és Opus cégbázis alapján.

KÖZÖSSÉGI ENERGIA SZOLGÁLTATÓ

Ez miért probléma?

1. Helyi gazdaságfejlesztés
2. Energiaátmenet társadalmi támogatása
3. Társadalmi részvétel

Energiaközösségek jogszabályi keretei

Energiaközösségek az EU irányelvekben

Állampolgári energiaközösség	Megújulóenergia-közösség
Jogi személy	
Önkéntes és nyitott részvétel	
Tagjai természetes személyek, önkormányzatok, kis- és középvállalkozások	Tagjai természetes személyek, önkormányzatok, kisvállalkozások
Tényleges irányítása a tagjainál	Tényleges irányítás a megújuló projektjei közelében lévő tagjainál
Célja nem elsődlegesen profit, hanem környezeti, gazdasági és társadalmi hasznok	
Villamosenergia tevékenységek	Megújuló termelésen alapuló tevékenységek
<i>Belső árampiaci irányelv (IEMD)</i>	<i>Megújulóenergia irányelv (RED II)</i>

Hazai törvényi meghatározások a VET-ben

Energiaközösség

„Az energiaközösség **szövetkezet vagy nonprofit gazdasági társaság formában** működő jogalany, amelynek elsődleges célja nem a pénzügyi haszonszerzés, hanem hogy a tagjai számára, vagy az energiaközösség létesítő okiratában megjelölt működési területen környezeti, gazdasági és szociális közösségi előnyöket biztosítson azáltal, hogy villamosenergia termelés, tárolás, fogyasztás, elosztói rugalmassági szolgáltatás nyújtása, villamosenergia-megosztás, aggregálás, a közúti közlekedésről szóló törvény szerinti elektromobilitás szolgáltatás nyújtása és elektromos töltőberendezés üzemeltetése tevékenységek közül legalább az egyiket végzi.“

Megújulóenergia-közösség

“A megújulóenergia-közösségre az **energiaközösségre vonatkozó szabályokat** kell alkalmazni azzal, hogy a megújulóenergia-közösség olyan energiaközösség, amely megújuló energiaforrásból termel villamos energiát, ilyen villamos energiát fogyaszt, tárol vagy értékesít. A megújulóenergia-közösség tényleges irányítását azon tag vagy tagok látják el, amelyek felhasználási helyeinek csatlakozási pontjai a megújulóenergia-közösség tulajdonában álló villamosenergia-tároló és erőmű csatlakozási pontjaival **ugyanazon nagy/középfeszültségű transzformátorállomási körzetben** helyezkednek el.”

Támogató keretrendszer

“A tagállamok támogató keretet hoznak létre a megújulóenergia-közösségek fejlesztésének előmozdítására és megkönnyítésére.

Ennek a keretnek biztosítania kell többek között azt, hogy:

- a) megszűnjenek a megújulóenergia-közösségek előtt álló indokolatlan **szabályozási és adminisztratív akadályok**;
- b) az energiát szolgáltató vagy aggregáló vagy más kereskedelmi energiaszolgáltatást biztosító megújulóenergia-közösségekre az e tevékenységekre vonatkozó rendelkezések vonatkozzanak;
- c) az érintett elosztórendszer-üzemeltető együttműködjön a megújulóenergia-közösségekkel az azokon belüli energiaátadás elősegítése érdekében;
- d) a megújulóenergia-közösségekre – többek között a bejegyzési és engedélyezési eljárás tekintetében – **tisztességes, arányos és átlátható eljárások, továbbá a költségeknek megfelelő hálózati díjszabás és releváns költségek, illetékek és adók** vonatkozzanak, biztosítva, hogy ezek a közösségek megfelelő, méltányos és kiegyensúlyozott módon vegyék ki a részüket a rendszer általános költségeinek megosztásából, összhangban az elosztott energiaforrásokra vonatkozóan az illetékes nemzeti hatóságok által kidolgozott átlátható költség-haszon elemzéssel;
- e) a megújulóenergia-közösségek végső fogyasztóként, energiatermelőként, ellátóként, elosztórendszer-üzemeltetőként vagy más piaci szereplőként tevékenységeik, **jogaik és kötelezettségeik tekintetében megkülönböztetésmentes bánásmód**ban részesüljenek;
- f) valamennyi fogyasztó, így az alacsony jövedelmű vagy kiszolgáltatott háztartások is részt vehessenek megújulóenergia-közösségekben;
- g) rendelkezésre álljanak a **forráshoz jutás és az információhoz való hozzáférés** megkönnyítését szolgáló eszközök;
- h) az állami hatóságok szabályozási és kapacitásépítési támogatásban részesüljenek a megújulóenergia-közösségek támogatása és létrehozása során, valamint annak érdekében, hogy közvetlenül részt vehessenek ezekben a közösségekben;
- i) olyan szabályok legyenek érvényben, amelyek biztosítják a megújulóenergia-közösségekben részt vevő fogyasztókkal szembeni egyenlő és megkülönböztetésmentes bánásmódot.” (RED II, 22. cikk (4))

Energiaközösségek akadályai és lehetőségei

A KESZ értékelő tanulmánya

Hazai akadályok és lehetőségek

MTVSZ-SZGK-EMLA (2021): [Megújulóenergia-közösségek akadályai és lehetőségei Magyarországon: Értékelő tanulmány](#)

Az értékelés öt dimenzióban vizsgálta az akadályokat és lehetőségeket:

1. Jogi-adminisztratív
2. Piaci és hálózati hozzáférési
3. Finanszírozási
4. Társadalmi-gazdasági
5. Információs és képességbeli

1. Jogi-adminisztratív akadályok és lehetőségek

Jogsabályi meghatározás - szervezeti forma

Két fő akadály

- Megújuló-energia közösség csak villamosenergia terén működhet (pl. megújuló távhő)
- Nagyvállalatok nincsenek kizárva a részvételből

További felmerülő akadályok

- Lehetséges jogi formák korlátozottak (pl. egyesület nem lehet)
- Irányítás és döntéshozatal részletei
- Tevékenységek limitáltak (energiahatékonyság, elosztás hiánya, nem lehet határon átnyúló)

2. Piaci és hálózati hozzáférési akadályok és lehetőségek

Helyi termelés-fogyasztás, kollektív önfogyasztás

Együttesen tevékenykedő termelő-felhasználók, együttesen eljáró aktív felhasználók

- Jogi lehetőség adott, de gyakorlati megvalósításhoz részletszabályok még hiányoznak
- Részletes útmutatás szükséges (pl. társasházi közös elszámolás)

Villamosenergia megosztás

- Jogi lehetőség adott, de nem kínál tényleges előnyöket
- Rendszerhasználati díj arányosítása
 - a. Díjmentesség termelőegység közvetlen környezetében (FR: 2 km, ES: 500 m)
 - b. Tényleges rendszerhasználat alapú díj - KIF, KÖF, NAF (AT, PT, BE-Vallónia)
 - c. Prémium helyi villamosenergia megosztásért (IT)
- MEKH javaslat készítése szabályozási és adminisztratív akadályok felszámolására (2022. dec. 31.)

3. Finanszírozási akadályok és lehetőségek

Piaci források

- Banki hitelezés nem energiaközösségekre szabva
- Közösségi finanszírozás kiforratlan és jogilag tisztázatlan

Állami és uniós források

- Induló energiaközösségi kezdeményezések támogatása
 - Energiaközösségi mintaprojekt pályázat ([2020-3.1.4-ZFR-EKM](#))
 - Energiaközösségek kialakítását támogató több éves program ([2021-ÉMI-MA](#))
- Beruházási támogatások
 - Számottevő forrás energiaközösségeknek (HET, OP-k)
 - Integrált szemléletre törekvés (KEHOP Plusz, TOP Plusz)
 - Megfelelő definíció hiánya visszaüthet
- Működési támogatások? (pl. METÁR kerékpársáv)
- Energiaközösség támogató ügynökség? (pl. skót CARES)

5. Információs és képességbeli akadályok és lehetőségek

Információ és tanácsadás

- Műszaki, jogi és pénzügyi ismeretek hiánya
- Első energia tanácsadó irodák megjelenése lakosság, vállalatok és civil szervezetek számára

Önkormányzatok szerepe

- Hazai önkormányzati energia és klíma stratégiák
- Energiaközösségek facilitálásának és partnerségek kialakításának lehetősége

Támogató keretrendszer - Fő javaslatok

1. Jogi meghatározások megfelelőségének biztosítása
2. Nonprofit közösségi energia ügynökség létrehozása
3. (Villamos)energia megosztás kidolgozása és elősegítése
4. Uniós források integrálása és célzása

Következtetések

- A hazai napelem boomot az egyre nagyobb méretű zöldmezős naperőmű beruházások jelentik
- Ezek mára elenyésző számban vannak helyi tulajdonban, sőt, egyre inkább külföldi bejegyzésű kézben vannak
- Az uniós megfogalmazások és támogató keretrendszer előremutató az energiaközösségek számára
- Hazánkban komoly pénzügyi források jelentek meg energiaközösségekre, de a problémás meghatározás miatt félő a vállalati kezdeményezések meghatározó szerepe
- A megfelelő szabályozás és információ kulcsfontosságú lenne

Köszönöm a figyelmet!

marton.fabok[kukac]gmail.com

kozossegienergiaszolgaltrato[kukac]gmail.com

<https://www.facebook.com/kozossegienergia/>

**KÖZÖSSÉGI ENERGIA
SZOLGÁLTATÓ**